

Autoreferat

z wykazem prac naukowych i informacjami o pozostałych osiągnięciach

Dr Aleksandra Tłuściak-Deliowska

Spis treści

1. Informacje ogólne	s.2
1.1. Imię i nazwisko	s.2
1.2. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe	s.2
1.3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych	s.2
2. Ogólna charakterystyka dorobku naukowego	s.2
3. Osiągnięcie naukowe	s.11
3.1. Omówienie celu naukowego ww. pracy i osiągniętych wyników	s.11
3.2. Wkład w rozwój dyscypliny	s.14
4. Prezentacja pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych	s.15
4.1. Kompletny wykaz opublikowanych prac naukowych oraz bibliometryczne wskaźniki dokonań naukowych	s.15
4.2. Aktywny udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach tematycznych, seminariach i warsztatach	s.20
4.3. Projekty badawcze	s.23
4.4. Współpraca naukowa z zagranicznymi oraz krajowymi ośrodkami naukowymi i akademickimi	s.24
4.5. Członkostwo w organizacjach i towarzystwach naukowych	s.25
4.6. Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism	s.26
4.7. Recenzowanie publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych oraz recenzowanie projektów badawczych	s.26
4.8. Nagrody za działalność naukową	s.26
5. Działalność dydaktyczna	s.26
6. Działalność popularyzująca naukę i społeczną	s.29
7. Działalność organizacyjna i administracyjna	s.30
Wykaz przywołanych prac	s.31

Podpis habilitanta *A. Delikowska*

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. IMIĘ I NAZWISKO: Aleksandra Teresa Tłuściak-Deliowska

1.2. POSIADANE DYPLOMY I STOPNIE NAUKOWE

2009-2012: Studia doktoranckie z pedagogiki w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie.

Zakończone uzyskaniem stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki (12.12.2012).

Temat rozprawy doktorskiej: „Percepcja klimatu szkoły a aprobata przemocy i uprzedzenia etniczne wśród nastolatków”.

Promotor: prof. dr hab. Adam Frączek

Recenzenci: prof. dr hab. Stefan Mieszalski, dr hab., prof. UW Andrzej Hankała

2005-2009: Jednolite studia magisterskie z pedagogiki specjalnej, specjalność: pedagogika resocjalizacyjna i wspomaganie rodziny, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Indywidualny tok studiów (program studiów zrealizowano w ciągu 4 lat).

Zakończone uzyskaniem tytułu magistra (29.06.2009).

Temat pracy magisterskiej: „Struktura osobowości a bezradność intelektualna”

Opiekun naukowy i promotor pracy: dr hab., prof. APS Jarosław Rola

1.3. INFORMACJE O DOTYCHCZASOWYM ZATRUDNIENIU W JEDNOSTKACH NAUKOWYCH

Luty 2013-obecnie: Adiunkt, Instytut Pedagogiki, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Październik 2011-luty 2013: Asystent, Instytut Pedagogiki, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA DOROBKU NAUKOWEGO

Cała moja dotychczasowa działalność naukowo-badawcza mieści się w obszarze nauk społecznych. Wśród moich zainteresowań można wyróżnić dwa zasadnicze nurty, które są przeze mnie systematycznie eksplorowane od uzyskania stopnia doktora. Pierwszym jest problematyka szeroko pojętej przemocy rówieśniczej w szkole, w tym szczególnie interesuje mnie zjawisko dręczenia szkolnego. Drugi obszar obejmuje zagadnienia kultury i klimatu szkoły. Przez kilka ostatnich lat prowadziłam w obrębie tych obszarów badania własne, których wynikiem jest szereg oryginalnych publikacji naukowych oraz wystąpień na konferencjach

Podpis habilitanta*A. Deliowska*.....

uczniów pięciu szkół gimnazjalnych opisałam przekonania normatywne młodzieży dotyczące zachowań związanych z dręczeniem szkolnym. Stwierdziłam, że są one zgodne z opisanymi w literaturze zagranicznej (por. Rigby, 2010; Salmivalli i Voeten, 2004; Rigby i Slee, 1991). Ponadto, przekonania normatywne grupy rówieśniczej związane z dręczeniem wyraźnie korelowały z deklarowanymi przez uczniów zachowaniami w sytuacji dręczenia szkolnego. Szczególnie silny i wyraźny był ten związek w przypadku negatywnych/proagresywnych norm w grupie rówieśniczej z zachowaniami mogącymi wzmacniać ucznia dręczącego innych. Efektem tego projektu było zwrócenie uwagi na fakt, że w sytuacji bycia świadkiem dręczenia rówieśnika, o wiele ważniejsze od indywidualnego przekonania na temat słusznego zachowania w danej sytuacji, może być to, co uczeń myśli, że jego rówieśnicy uważają za właściwe w danej sytuacji.

Uzyskane rezultaty znalazły odzwierciedlenie w cyklu publikacji (który stanowią oryginalne artykuły naukowe teoretyczne, przeglądowe oraz empiryczne). Do ważniejszych z nich należą:

- ✓ Tłuściak-Deliowska A. (2013), Deklaracje postaw wobec przemocy rówieśniczej wśród gimnazjalistów. *Psychologia Rozwojowa*, 18/3, 75-86.²
- ✓ Tłuściak-Deliowska A. (2014), Normy grupy rówieśniczej regulujące zachowanie się w sytuacji dręczenia szkolnego. *Psychologia Wychowawcza*, 48(6), 25-36.
- ✓ Tłuściak-Deliowska A. (2014), Przekonania normatywne gimnazjalistów dotyczące przemocy rówieśniczej. *Szkoła Specjalna*, 1(272), 18-29.
- ✓ Tłuściak-Deliowska A., (2014), Interwencja rówieśników w sytuacji dręczenia szkolnego. Rola czynników kontekstowych. Implikacje praktyczne. *Studia Edukacyjne*, 32, 303-320.
- ✓ Tłuściak-Deliowska A. (2014), O wykorzystaniu i użyteczności analizy sieci społecznych w badaniu przemocy rówieśniczej w szkole. *Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja*, 3(67), 147-159.

Wyniki badań były także przedmiotem wystąpień konferencyjnych:

- ✓ Tłuściak-Deliowska A.: (2014) „The Role of Bystanders in Bullying Situations among Middle-School Students”, XXXVII CICA Conference “Conflict and Aggression. Developmental and Social Conditions, 22-25.06.2014, Zielona Góra, Polska.
- ✓ Tłuściak-Deliowska A., (2015), „Normy grupy rówieśniczej a zachowania agresywne w szkole”. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wychowanie do życia wartościowego jednostki i wspólnoty”, UKW Bydgoszcz - UMK Toruń 19-20.10.2015.

O znaczeniu podjętej problematyki i jej potrzebie świadczą co najmniej dwie kwestie. Po pierwsze, już na etapie prowadzenia badań otrzymywałam informacje zwrotne od dyrektorów i nauczycieli placówek, w których były zbierane dane, dające wyraz dużego zainteresowania tym problemem i zasadności jego dalszej eksploracji. Zagadnienia poruszane w zrealizowanych badaniach dotyczyły problematyki agresji i przemocy z nieco innej, niż dotychczas to czyniono, perspektywy. Bowiem dominujące podejście sprowadzało się do badania różnych rodzajów zachowań agresywnych oraz natężenia ich przejawów wśród

² Liczba punktów ministerialnych za poszczególne publikacje przedstawiona zostanie w podrozdziale 4.1. autoreferatu.

uczniów. Tymczasem podjęta przeze mnie problematyka została uznana przez praktyków za niezwykle potrzebną z wychowawczego punktu widzenia, umożliwiającą bowiem zrozumienie zachowań uczniów. Po drugie, publikacje będące efektem tego projektu są coraz częściej czytane i cytowane³, ale także wskazywane jako literatura uzupełniająca chociażby z przedmiotu „Psychologia społeczna i wychowawcza”⁴.

Pozostając w obrębie tej problematyki przygotowałam kolejny projekt zorientowany na postawy przyszłych nauczycieli (studentów pedagogiki specjalności nauczycielskich będących na różnych etapach kształcenia) wobec przemocy w szkole. Uznaję je za znaczące po pierwsze, z punktu widzenia wiedzy pedagogiczno-psychologicznej, po drugie, z punktu widzenia skuteczności inicjatyw podejmowanych przez szkołę na rzecz zapobiegania i ograniczania tego zjawiska. Badanie postaw nauczycieli będących u progu swojej kariery zawodowej, czy dopiero przygotowujących się do zawodu, jest nową perspektywą badawczą, która rozwija się w ostatnim czasie w kontekście problematyki przemocy w szkole (por. Bauman i Del Rio, 2006). Przygotowanie merytoryczne, ale także przekonania i postawy przyszłych specjalistów wobec istotnych problemów społecznych są ważnym elementem tworzonych przez nich w późniejszym czasie środowisk edukacyjnych. Przedmiotem moich badań w tym zakresie były (1) doświadczenia dręczenia szkolnego w ujęciu retrospektywnym, (2) deklarowane postawy (oraz przekonania) wobec zjawiska dręczenia szkolnego oraz (3) relacja między doświadczeniami a bieżącymi przekonaniem i postawami przyszłych pedagogów. Na potrzeby realizacji projektu skonstruowałam następujące narzędzia, które sprawdzono w badaniach pilotażowych: (1) Retrospektywny Inwentarz Przemocy Rówieśniczej w Szkole (składający się z części zamkniętej – ustrukturyzowanej - i otwartej)⁵, (2) Kwestionariusz Przekonań na temat Przemocy Rówieśniczej w Szkole oraz (3) Kwestionariusz Postaw wobec Przemocy Rówieśniczej (bazujący na technice epizodów (*vignettes*)).

Zgromadziłam interesujący i obszerny materiał empiryczny o charakterze danych ilościowych i jakościowych. Dokonałam analiz statystycznych dotyczących relacji między nimi (mając przy tym na względzie świadomość w zakresie pewnych ograniczeń związanych z retrospektywnym charakterem części badań i bazowaniu na autobiograficznej pamięci zdarzeń specyficznych). Okazało się, że studenci, którzy wzięli udział w badaniu, mają różnorodne doświadczenia związane z przemocą rówieśniczą w szkole (głównie podstawowej i gimnazjalnej, rzadziej w szkole średniej). Dominowała perspektywa świadka i ofiary systematycznej przemocy rówieśniczej, mającej postać głównie przemocy relacyjnej. Swobodne opisy doświadczeń szkolnych poddałam analizie treści z uwzględnieniem dwóch kroków analitycznych, koncentrując się po pierwsze, na rodzaju doświadczeń związanych z

³ Wnioskuje na podstawie wzrastającej liczbie cytowań, otrzymywanych informacji zwrotnych od osób zajmujących się naukowo zblizoną problematyką oraz praktyków działających w organizacjach pozarządowych podejmujących działania z zakresu interwencji wychowawczej i profilaktycznej.

⁴ Zob. np.

https://usosweb.uwb.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=131266 [dostęp 30.03.2017]

⁵ Mój kwestionariusz wykorzystywany jest aktualnie w badaniach prowadzonych przez Mina Mohebbi w Iranie.

przemocą rówieśniczą, po drugie, na sposobie opisu i interpretacji zaprezentowanych doświadczeń. Zebrane opisy doświadczeń badanych ujawniły zróżnicowane i interesujące osobiste przeżycia z czasów szkolnych i zarazem dostarczyły unikalnych relacji dorosłych już osób, zawierających rozmaite postrzeganie/rozumienie tego, co miało miejsce w szkole. Niezwykle interesującą kwestią okazała się retrospektywna ocena dawnych nauczycieli badanych, którzy w głównej mierze byli postrzegani jako bierni wobec przemocy między uczniami lub ich interwencje były, w ocenie badanych, nieskuteczne.

Na podstawie zgromadzonych danych wyodrębniłam także trzy rodzaje przekonań dotyczących zjawiska dręczenia rówieśniczego: (1) podejście poprawności pedagogicznej, (2) podejście uczniowskie (niedojrzałe), (3) podejście stereotypowe. Wśród badanych dominowało podejście pierwsze (niewiele ponad 90%), choć nieobce niektórym były przekonania zawierające się w kolejnych dwóch grupach, które, jak wykazały analizy statystyczne, korelowały z „niewłaściwymi” zachowaniami badanych z czasów szkolnych (np. manifestowaniem agresji wobec rówieśników). Dodatkowo, na podstawie tych badań ustaliłam w odniesieniu do wiedzy studentów dotyczącej przemocy rówieśniczej i sposobów radzenia sobie z nią, że w przygotowaniu przyszłych specjalistów do zawodu nauczyciela szczególną uwagę trzeba zwrócić na przemoc relacyjną (ukrytą) oraz przemoc werbalną. Przemoc fizyczna w niekwestionowany sposób wzbudzała w badanych potrzebę natychmiastowej reakcji nauczyciela w celu jej powstrzymania. Analogiczne reakcje odnotowałam w przypadku przemocy elektronicznej, na temat której w ostatnim czasie sporo popularyzuje się wiedzy, co przekłada się na wzrost świadomości odnośnie jej form i sposobów reakcji. Dzięki temu nie ma większego problemu z jej rozpoznaniem oraz wskazaniem możliwych środków zaradczych. Najtrudniejsza w rozpoznaniu okazuje się przemoc relacyjna i wszelkie jej ukryte odmiany, traktowane są one bowiem jako zachowania normatywne dla uczniów.

Zasygnalizowane powyżej ważniejsze wyniki oraz pozostałe efekty projektu, znalazły wyraz w cyklu publikacji:

- ✓ Tłuściak-Deliowska A. (2015), Retrospective Recall of School Bullying by Prospective Teachers and Their Current Beliefs about School Violence, *International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies*, 2(2), 23-35.
- ✓ Tłuściak-Deliowska A. (2016), Retrospektywne spojrzenie na przemoc rówieśniczą w szkole, *Kultura i Edukacja*, nr 3, s. 11-32.
- ✓ Tłuściak-Deliowska A. (2016), School Experiences Retrospectively: Relationship between Recall of Bullying Experiences and Perception of Schools by Pedagogy Students, *The New Educational Review*, vol. 43, no.1, 167-178.
- ✓ Tłuściak-Deliowska A. (2017), Przyszli nauczyciele wobec hipotetycznych epizodów przemocy rówieśniczej wśród uczniów, *Studia Edukacyjne (w postępowaniu redakcyjnym)*.

oraz były przedmiotem wystąpień na konferencjach zagranicznych:

- ✓ Tłuściak-Deliowska A: (2015), "Retrospective Recall of School Bullying among Prospective Teachers and Their Current Beliefs about School Violence", The 14th European Congress of Psychology, 6-10 July, University of Milano – Bicocca, Milan, Włochy.

Podpis habilitanta A. Deliowska

- ✓ Tłuściak-Deliowska A. (2015), "Young Adults' Recall of School Bullying: Perception of School and Teachers", The XXth Workshop Aggression: Future Challenges of Aggression Research, 19-21 November, Linz, Austria.
- ✓ Tłuściak-Deliowska A., (2017), „Retrospective Recall of School Bullying by Prospective Teachers”, World Anti-Bullying Forum, 7-9 May 2017, Stockholm, Szwecja.

Oprócz interesujących wyników w zakresie wskazanych obszarów i relacji między nimi, za ważne osiągnięcie tego projektu uważam zastosowanie atrakcyjnych i nowatorskich rozwiązań metodologicznych w tym obszarze problemowym. Oprócz opracowania na potrzeby badań klasycznego ustrukturyzowanego kwestionariusza czy uwzględnienia zadania otwartego, za sprawą którego uzyskano obszernie retrospektywne opisy doświadczeń szkolnych, sięgnęłam po rzadko wykorzystywaną w tym kontekście technikę epizodów (*vignettes*). K. Konarzewski (2000, s. 155) sytuuje ją pomiędzy skalami psychologicznymi a metodami projekcyjnymi. Epizody zostały w taki sposób przeze mnie skonstruowane (poddano je m.in. ocenie sędziów kompetentnych), by przedstawić typowe sytuacje dla różnego rodzaju dręczenia z uwzględnieniem różnych form przemocy. Umożliwiło to rozpatrzenie przez badanych przedstawionych sytuacji z uwzględnieniem zarysowanego kontekstu sytuacyjnego.

Uzyskane rezultaty tych badań stanowić mogą podstawę do opracowania programu zajęć fakultatywnych dla studentów pedagogiki lub dodatkowych kursów dla czynnych zawodowo nauczycieli, poświęconych zjawisku dręczenia szkolnego. Ze szczególną koncentracją na mechanizmach przemocy rówieśniczej i jej możliwym ukrytym charakterze. Uzyskane wyniki skłoniły mnie do uwzględnienia tej problematyki w programie prowadzonych zajęć nt. „Problem przemocy, znęcania się i wykluczenia w szkole”, jak i wykorzystaniu problemowej metody sytuacyjnej w pracy dydaktycznej, dającej możliwość wieloaspektowej analizy omawianych zagadnień. Efektem tego jest także publikacja o charakterze naukowo-metodycznym:

- ✓ Tłuściak-Deliowska A. (2016), Wykorzystanie metody sytuacyjnej w przygotowaniu nauczycieli do radzenia sobie z przemocą rówieśniczą wśród uczniów, *Nauczyciel i Szkoła*, 60(2), 241-256.

W tym obszarze problemowym rozpoczynam aktualnie realizację nowego projektu badawczego, który jest wypadkową wcześniejszych poczynań. Celem projektu jest eksploracja rozumienia przez uczniów bullingingu i zachowań z nim związanych. Szczególnie będę koncentrować się na znaczeniu przypisywanym poszczególnym zachowaniom przez uczniów, ich sposobie pojmowania oraz interpretowania rzeczywistości społecznej.

Badania zostaną zrealizowane z wykorzystaniem różnych metod strategii ilościowej i jakościowej (ze szczególną koncentracją na podejściu jakościowym). Zaplanowano dwa etapy badań. Etap pierwszy stanowią badania ilościowe z wykorzystaniem: (1) techniki „plebiscyt życzliwości i niechęci”, dzięki czemu możliwe będzie określenie pozycji socjometrycznych uczniów w klasie, (2) zmodyfikowanej wersji techniki „zgadnij kto”, która ma na celu wyodrębnienie różnych ról przyjmowanych przez uczniów w związku z dręceniem szkolnym na podstawie nominacji rówieśników oraz (3) ankiety umożliwiającej uzyskanie

Podpis habilitanta A. Deliowska

podstawowych danych socjodemograficznych oraz określenie ogólnych doświadczeń badanych związanych z zachowaniami agresywnymi rówieśników. Po dokonaniu analiz danych empirycznych z tej części, realizowany będzie etap drugi, którego istotę stanowią wywiady fokusowe. Zostaną one przeprowadzone w małych grupach uczniów wyodrębnionych ze względu na role pełnione w zjawisku dręczenia szkolnego (możliwe role: (1) sprawca, (2) asystent sprawcy, (3) wspierający sprawcę, (4) ofiara, (5) obrońca ofiary, (6) outsider). Punktem wyjścia do zogniskowanych wywiadów będą odpowiednio przygotowane epizody w postaci ilustracji graficznej (dla 10 i 11 latków) i opisowej (dla uczniów wieku 13-15 lat) przedstawiające różne rodzaje przemocy rówieśniczej (w pewnym stopniu zostaną wykorzystane epizody opracowane przeze mnie na potrzeby wcześniejszego – opisanego w tym autoreferacie – projektu). Zastosowana procedura ma umożliwić poznanie perspektywy, rozumienia i interpretacji różnych sytuacji przez uczniów przyjmujących różne role w zjawisku dręczenia szkolnego. Ponadto, dzięki określeniu statusu socjometrycznego poszczególnych uczniów, możliwa będzie analiza społecznego kontekstu przemocy rówieśniczej oraz zidentyfikowanie ewentualnych różnicowań. Wyniki projektu będą przedmiotem monografii.

Zainteresowanie problematyką dręczenia szkolnego narastało i ewoluowało w miarę mojego naukowego rozwoju. Z czasem, na podstawie własnych doświadczeń badawczych, zgłębiania się w obcojęzyczne studia empiryczne prowadzone w tym obszarze i coraz częstszych kontaktów podczas wyjazdów zagranicznych z autorytetami zajmującymi się problematyką bullyingu, w obliczu moich dojrzewających poglądów teoretycznych i metodologicznych, odczułam wyraźną potrzebę uporządkowania bogatego dorobku naukowego z tego obszaru i ulokowania własnego statusu teoretycznego zakorzenienia oraz prowadzonych przez siebie studiów w pewnych ramach. Ta potrzeba wyrosła także na podstawie dokonanej oceny dorobku rodzimej literatury i prowadzonych prac badawczych. Dostrzegłam wyraźny niedostatek w tym obszarze problemowym, a także dysproporcję pomiędzy zainteresowaniem zachowaniami agresywnymi i przemocowymi w szkołach (w szczególności zaś ich formami) a zainteresowaniem zjawiskiem określanym jako dręczenie szkolne (bullying), którego istota na tym tle nieco się „rozmyła”. Taki stan rzeczy utrudnia dotarcie do sedna problemu, a w konsekwencji jego wyczerpujące i pogłębione badanie.

Uważam, że podjęcie przedmiotowej problematyki jest zasadne z teoriopoznawczego oraz utylitarne punktu widzenia. Postanowiłam zatem wypełnić zidentyfikowane „luki epistemologiczne” i w efekcie przygotowałam monografię, którą traktuję jako najważniejsze osiągnięcie w omawianym obszarze. Monografia i przedstawione w niej efekty prac zostaną scharakteryzowane w pkt. 3 autoreferatu, ponieważ stanowi ona główne „osiągnięcie naukowe”, które habilitant zobowiązany jest wskazać.

Charakterystyka obszaru „Kultura i klimat szkoły” ze wskazaniem ważniejszych osiągnięć

Problematyka kultury i klimatu szkoły przenika się z problematyką przemocy rówieśniczej w szkole. Prowadzone w tym obszarze badania dowodzą, że pozytywny klimat szkoły pozostaje w związku z mniejszym nasileniem przemocy rówieśniczej (np. Kuperminc i in., 1997; Yoneyama i Rigby, 2006; Kulesza, 2011). Przy czym podstawowa trudność związana z eksploracją tego obszaru wynika ze złożoności i braku precyzji treści kryjących się za terminami „klimat szkoły” i „kultura szkoły”. Pojęciami tymi posługują się zarówno praktycy - pedagodzy, jak i teoretycy oraz badacze. Bywa, że określenia te używane są w sposób intuicyjny, czasami wręcz przypadkowy. Skutkuje to tym, że traktowane są jako popularne metafory używane do opisu pewnego kompleksu zjawisk, o których - jak się okazuje - łatwo mówić, czasem łatwo odczuć, ale zarazem niezmiernie trudno zdefiniować, zmierzyć czy poddać manipulacji w studiach empirycznych (por. Ellis, 1988, s. 3). Ten stan rzeczy powoduje, że niektórzy wręcz kwestionują ich analityczną przydatność. Problematyka ta była poruszana przeze mnie w oryginalnych artykułach naukowych (dotyczących głównie klimatu szkoły, np. „Klimat szkoły jako przedmiot badań. Wątpliwości i wyzwania”. *Ruch Pedagogiczny*, 2014, 4, 141-152) oraz w monografii pt. „Kultura szkoły. Studium teoretyczno-empiryczne” (2015), której jestem współautorką⁶.

We wskazanym obszarze problemowym za najważniejsze osiągnięcie uważam zaadaptowanie kwestionariusza do diagnozy kultury szkoły, w oryginalnej wersji znanego jako „School Culture Survey-Teacher Form” (SCS-TF) opracowanego przez prof. Stevena Gruenerta (1998) i serię badań przeprowadzonych z wykorzystaniem tego narzędzia. Adaptacja została dokonana w ramach realizacji projektu (nr BSTP 16A/13-I WNP APS) kierowanego przez dr Urszulę Dernowską (APS). Mój wkład polegał na (1) nawiązaniu kontaktu z autorem narzędzia i uzyskaniu jego zgody na adaptację, następnie (2) współuczestniczyłam we wszystkich etapach opracowania polskiej wersji kwestionariusza oraz (3) przeprowadziłam analizy psychometrycznych właściwości wstępnej polskiej wersji (która funkcjonuje pod nazwą „Kultura szkoły. Kwestionariusz dla Nauczyciela” (KS-KDN); Tłuściak-Deliowska, Dernowska, 2015) oraz opracowałam uzyskane wyniki.

Narzędzie zawiera zbiór 35 twierdzeń dotyczących zachowań typowych dla kultury współpracy w szkole, które ujęte zostały w sześć wymiarów: (1) wspólne przywództwo, (2) współpraca nauczycieli, (3) rozwój zawodowy, (4) jedność celu, (5) wzajemne wsparcie oraz (6) partnerstwo na rzecz uczenia się. Wyniki w poszczególnych skalach określają natężenie (siłę) danego wymiaru kultury szkoły, zaś rozpatrywane łącznie pozwalają wnioskować o konfiguracji wymienionych aspektów kultury w danej szkole. Założenia dotyczące kultury szkoły przyjęto za autorem oryginalnego narzędzia. Oczywiście uwzględniono typowy dla badań pedagogicznych pośredni charakter pomiaru (por. Konarzewski, 2000, s. 148; Łobocki, 2007, s. 62), wykluczający mierzenie czegokolwiek z dokładnością absolutną. W ilościowym badaniu kultury szkoły nie pyta się badanego o jego indywidualne zachowania w pewnych okolicznościach (na podstawie, których uśrednia się wynik dla grupy, co jest często

⁶ Autorstwo poszczególnych rozdziałów zostało oznaczone w pracy.

stosowanym rozwiązaniem w odniesieniu do badania klimatu szkoły), lecz o zachowania członków społeczności szkolnej, o to, jak w danej szkole „zwykło robić się pewne rzeczy”.

Prace nad podręcznikiem (którego jestem pierwszym autorem) do narzędzia zawierającym podstawy teoretyczne stanowiące punkt wyjścia do operacjonalizacji konstruktury kultury szkoły, sposób konstrukcji kwestionariusza, analizę jego właściwości psychometrycznych oraz technikę obliczania i interpretacji wyników, zostały zakończone w styczniu 2017 roku. Publikacja jest aktualnie w postępowaniu wydawniczym.

Wyniki uzyskane za pomocą polskiej wersji narzędzia zostały dotychczas opublikowane w kilku artykułach naukowych. Na uwagę zasługują:

- ✓ Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., (2016), Kultura współpracy w szkole w percepcji nauczycieli szkół gimnazjalnych. *Studia Edukacyjne*, nr 40, s. 127-148.
- ✓ Tłuściak-Deliowska A. (2017), Unity of purpose is not enough? The importance of teachers collaboration in school: Some reflections based on a case study. *Journal of Modern Science*, 1(32), s. 45-62.
- ✓ Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., Gruenert S., (2017), A comparative study of two middle schools: How school achievements interplay with school culture and principal behaviors. *International Journal of Psycho-Educational Sciences*, (w recenzjach).

Były także przedmiotem wystąpień na konferencjach zagranicznych, m.in.:

- ✓ Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., (2016), “Middle School Teachers’ Perceptions of School Culture. Preliminary Study in Poland” (oral presentation), The European Conference on Educational Research (ECER 2016), 23-26 August 2016, University College Dublin, Irlandia.
- ✓ Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., (2015), „Cultural Profiles of Middle Schools. Comparative Point of View” (poster), The 14th European Congress of Psychology, 6-10 July, University of Milano – Bicocca, Milan, Włochy.

Oryginalna wersja kwestionariusza stosowana jest w wielu krajach (zob. np. Gumuseli i Eryilmaz, 2011; Brankovic, Rodic i Kostovic, 2012; Butucha, 2013), zaś kwestionariusz w polskiej wersji spotkał się z zainteresowaniem rodzimych badaczy tej problematyki, o czym świadczą otrzymywane prośby o jego udostępnienie.

Podpis habilitantaA. Deliowska.....

3. OSIĄGNIĘCIE NAUKOWE

Wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Za osiągnięcie naukowe, uprawniające do rozpoczęcia procedury habilitacyjnej, uznaję badania nad dręczeniem szkolnym, których efektem jest autorska monografia:

Tłuściak-Deliowska, A. (2017). *Dręczenie szkolne. Społeczno-pedagogiczna analiza zjawiska*. Warszawa: Wydawnictwo APS, ss. 208.

Recenzenci wydawniczy: Prof. dr hab. Stefan Mieszalski (UW), dr hab., Prof. Uł. Grażyna Poraj

3.1. OMÓWIENIE CELU NAUKOWEGO WW. PRACY I OSIĄGNIĘTYCH WYNIKÓW

Celem naukowym monografii była rewizja oraz krytyczna analiza dotychczasowych ustaleń dotyczących zjawiska dręczenia szkolnego. Przyjęłam, że niekwestionowana jest w nauce konieczność ustawicznego analizowania prawdziwości oraz adekwatności istniejących koncepcji, poddawania ich krytyce zorientowanej na odkrywanie możliwych ograniczeń i wynikających z nich implikacji o charakterze teoretycznym oraz praktycznym. Odwołując się do analizy krytycznej, nie zakładałam *a priori* podważania istniejących koncepcji dotyczących dręczenia, lecz skoncentrowałam się na rozpoznaniu ich mocnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich konsekwencji. Skoncentrowałam się na analizie wielowymiarowej, stawiając przed sobą zadanie rozpatrzenia zjawiska dręczenia szkolnego na różnych, interdyscyplinarnych płaszczyznach w celu zintegrowania wiedzy wypracowanej przez pokrewne dziedziny nauki. Próbowałam dokonać oceny analizowanych treści, polemiki oraz uaktualnienia ustaleń. Moim zdaniem, powinno to sprzyjać dalszemu poszukiwaniu nowych wzorów poznania, wypracowaniu nowych metod i narzędzi badawczych.

Punktem wyjścia pracy były systematyczne analizy terminologiczne oraz koncepcyjne. Dokonałam uporządkowania terminologicznego i interpretacyjnego, co przyczyniło się do wyodrębnienia zjawiska dręczenia rówieśniczego z klasy zjawisk mu podobnych. Tym sposobem nakreśliłam osobne pole swoich dociekań naukowych oraz ustaliłam, że bullying jest zjawiskiem o złożonej i niejednorodnej naturze. Wykazałam, że nie należy dręczenia utożsamiać z określonym typem zachowań przejawianych przez sprawcę wobec ofiary, bowiem nie zawsze dana manifestacja behawioralna świadczy o dręczeniu szkolnym. Bullying stanowi konfigurację – wspomnianych już w tym autoreferacie - trzech cech dystynktywnych, do których powszechnie zalicza się: intencjonalność, nierównowagę siły oraz powtarzalność działań. Przy czym, na podstawie przeprowadzonych analiz uznałam, że wskazane właściwości nie mają charakteru „punktowego”, kategoryjnego, lecz raczej stanowią wymiary składające się na swoistą formację społeczną jaką jest fenomen dręczenia. To stanowisko w pracy zostało uzasadnione.

Podpis habilitanta*A. Deliowska*.....

Po wyodrębnieniu pola problemowego, kolejnym krokiem była analiza stosowanych rozwiązań metodologicznych. Dokonałam opisu i systematyzacji metod zbierania danych wykorzystywanych w badaniach poświęconych dręczeniu rówieśniczemu, w tym odnosząc się także do swoich doświadczeń badawczych w tym zakresie. Wskazałam ograniczenia poszczególnych metod oraz potencjalne możliwości ich przewyższenia. Dla omówionych metod do badania dręczenia szkolnego charakterystyczna w większości była w mojej ocenie fragmentacja i rozwarstwianie zjawiska. Stwierdziłam, że ciągle wyzwaniem pozostaje uchwycenie istoty zjawiska i jednocześnie uwzględnienie jego unikalnych cech (subkomponentów). Uznałam także, że dręczenia szkolnego nie da się sprowadzić do jednostronnych analiz monodyscyplinarnych. Wniknięcie w jego sens i zbadanie wielokontekstowości jego przebiegu, przyczyn i zróżnicowanych skutków wymaga refleksji interdyscyplinarnej, popartej odpowiednią i zaawansowaną metodologią.

Za najważniejszy osiągnięty wynik pracy uważam wskazanie dwóch komplementarnych perspektyw analitycznych zjawiska dręczenia szkolnego oraz przedstawienie specyfiki zjawiska z punktu widzenia zaproponowanych ujęć. W przypadku obu perspektyw analitycznych dążyłam wpięrow do zaprezentowania ich logiki, a następnie rozłożenia całości zjawiska w ramach danej perspektywy na części składowe i rozpatrzenia każdej z perspektyw osobno. Rozdziały drugi i trzeci omawianej monografii zostały w taki sposób zaplanowane, by odzwierciedlić logikę tych podejść oraz umożliwić zgłębienie istoty zjawiska z punktu widzenia każdej z nich. Takie podejście pozwoliło także na identyfikację zalet i osiągnięć w zakresie dorobku każdej z perspektyw oraz wynikających z nich implikacji (dostrzeżonych także w oddziaływaniach o charakterze profilaktyczno-wychowawczym) oraz ograniczeń.

Pierwszą wskazaną w pracy perspektywą jest orientacja określona mianem personologicznej (jednostkowej), ze względu na dominującą koncentrację na jednostkach zaangażowanych w dręczenie i różnicach indywidualnych za to odpowiadających. Przy czym, nacisk położony jest głównie na czynniki o charakterze intra- i interpersonalnym. Kombinacja cech jednostki staje się kluczem i ośrodkiem zainteresowań badaczy w tym podejściu. Uwaga skupia się zatem w szczególności na uczniach, którzy przejawiają zachowania przemocowe (analizowane są kategorie i natężenie tych zachowań), doświadczają ich lub/i są świadkami takich sytuacji. W tej perspektywie rozpatrywane są „zasoby” (ingredienty) jednostki, przy jednoczesnym uwzględnieniu roli czynników środowiska rodzinnego jako prymarnego środowiska wychowawczego kształtującego jednostkę. Tym sposobem dąży się do wygenerowania czynników ryzyka zostania sprawcą/ofiarą i czynników ochronnych, za sprawą których możliwe jest ograniczenie przejawiania zachowań agresywnych i wprowadzenie zmian w zachowaniach jednostek. Stwierdziłam, że takie zorientowanie badań i analiz dotyczących zjawiska dręczenia szkolnego wynika z początkowego i dominującego zainteresowania tą sferą głównie przez psychologię, to zaś przekłada się na stosowane metody i techniki badawcze typowe dla tej dyscypliny. Ustaliłam, że perspektywa personologiczna przyczyniła się do znaczącego dorobku teoretycznego poświęconego bullyingowi. W tym podejściu sformułowano wiele istotnych założeń dotyczących charakterystycznych cech zjawiska, które były przeze mnie analizowane w monografii. Negatywną jednak konsekwencją takiej orientacji

problemowej w mojej ocenie jest skojarzenie dręczenia z jednostką, której pewne „niedoskonałości”, stanowiące o jej „defekcie”, stają się źródłem problemu i odpowiadają za fakt systematycznego przejawiania przez nią zachowań agresywnych lub/i systematycznego im podlegania. Dostrzeżoną także konsekwencją tej perspektywy jest stwierdzenie, że właściwości dręczenia, wśród których jest m.in. nierównowaga siły, intencjonalność krzywdzenia, powtarzalność zachowań, utożsamione są z efektem cech jednostki. Przykładowo, nierównowagę siły sprowadza się do dysproporcji wynikającej z porównania cech sprawcy i ofiary, takich jak np. budowa ciała, cechy charakteru, umiejętności operowania narzędziami nowych technologii, itp. Dodatkowo cechy te traktuje się w sposób stabilny, przypisany do jednostki jako jej niezmienny i (raczej) stały atrybut. Okazuje się jednak, że choć udało się nakreślić swoiste portrety psychologiczne poszczególnych uczniów biorących udział w tym zjawisku, to na podstawie przeglądu nowszych badań w tym zakresie uznałam, że grupy tych uczniów (choćby sprawców czy ofiar) wcale nie stanowią grup homogenicznych pod względem analizowanych cech. Co wskazuje na pewien niedostatek i na potrzebę poszukiwania innego klucza wyjaśniającego.

Drugą orientację analityczną nazwałam perspektywą procesualną, przez pryzmat bowiem procesów społecznych dokonywana jest analiza zjawiska dręczenia rówieśniczego. Charakterystyczne w podejściu procesualnym jest odstępianie od postrzegania dręczenia rówieśniczego jako wypadkowej indywidualnej swoistej patologii jednostek na rzecz konstatacji o formułującym się za sprawą procesów społecznych specyficznym wzorcu relacji między uczniami. W celu uzasadnienia tego stanowiska odwołałam się do procesów wewnętrznej dynamiki grupy ze szczególną ekspozycją procesu pozycjonowania społecznego, procesu różnicowania władzy, statusu i prestiżu w sieciach i grupach rówieśniczych, za sprawą których konstytuuje się zjawisko dręczenia. Pokazałam tym sposobem, że dręczenie jest efektem strukturalnej dynamiki społecznej, której podlegają jednostki wchodzące w skład grupy rówieśniczej. Przedmiotem rozważań uczyniłam także aspekt funkcjonalny zjawiska dręczenia w grupie rówieśniczej. Na tej podstawie stwierdziłam, że omówione mechanizmy społeczne działają w każdej grupie, jednakże ta, w której występuje dręczenie, ma jednocześnie charakter funkcjonalny, a przy tym społecznie wadliwy z pedagogicznego punktu widzenia. Z perspektywy grupy rówieśniczej dręczenie stanowi pewien ład normatywny, który jest podtrzymywany przez jej członków, będących „strażnikami” tego porządku. Owych strażników dopatrywałabym się nie tylko w uczniu, który dręczy, lecz także w uczniach-świadkach. Poprzez analizę dynamiki grupowej nakreśliłam wierzchnią warstwę ładu społecznego tworzącego zjawisko dręczenia. Następnie akcent został przesunięty z procesów układających role-statusy społeczne w grupie na rzecz procesów interakcyjnych i poznawczo-symbolicznych. Dzięki czemu możliwa stała się konstatacja, że dręczenie jest efektem tworzonego i podtrzymywanego „wynegocjowanego” zbiorowego działania, które jest efektem procesu nadawania i interpretowania znaczeń wytwarzanych we wzajemnych uczniowskich interakcjach. Interpretacje zaś, za sprawą których dręczenie jest kreowane i utrzymywane, zyskują swoje uprawomocnienie w „symbolicznym otoczeniu” społecznym uczniów, jakim jest kultura rówieśnicza. Mimo, że perspektywa procesualna pozwala postawić

inne pytania niż perspektywa personologiczna, to należy przyznać, że w omówione procesy zaangażowane są te same jednostki, które były scharakteryzowane w perspektywie personologicznej. Utwierdza to w przekonaniu, że przyjęcie tylko jednej z tych perspektyw wiąże się z jednostronnością i oznacza niepełne ujęcie zjawiska. Tymczasem implikacją perspektywy drugiej jest zwrócenie uwagi na fakt, że dręczenie rówieśnicze to proces społeczny, który wciąga uczniów w społeczną dynamikę, ale uwidacznia się w zachowaniach jednostek.

Wyróżnienie dwóch perspektywy analitycznych zjawiska dręczenia szkolnego umożliwiło usystematyzowanie działalności teoretycznej badaczy dręczenia szkolnego, jak również może stanowić podstawę do dalszej pogłębionej eksploracji tego zjawiska. Uważam jednak, że tylko przy uwzględnieniu obu perspektyw staje się możliwe poznanie i zrozumienie zjawiska dręczenia szkolnego w pełnym wymiarze. Metaforycznie rzecz ujmując, można powiedzieć, że za sprawą perspektywy personologicznej badacz dowiadyuje się, która jest godzina, za sprawą zaś perspektywy procesualnej zaznajomiony zostaje z mechanizmem działania zegarka.

Wskazana jako osiągnięcie habilitacyjne praca jest efektem stale powiększanej przeze mnie wiedzy podczas zamierzeń naukowych, studiów teoretycznych i empirycznych oraz konsekwentnie prowadzonych działań w przedstawionym obszarze. Monografia ma w założeniu charakter syntetyzujący, ale przede wszystkim analityczny i dyskursywny. Ponadto, ma charakter interdyscyplinarny, a analizowane zagadnienia są przedmiotem zainteresowań takich dyscyplin naukowych, jak pedagogika, psychologia czy socjologia. Jej wartość ma nie tylko charakter poznawczy w mojej ocenie, ale także społeczny, a wnioski mogą okazać się istotne w kształtowaniu świadomości społecznej dotyczącej dręczenia szkolnego. Rezultaty mogą stać się materiałem wyjściowym do dalszych studiów tego fenomenu.

3.2. WKŁAD W ROZWÓJ DYSCYPLINY

Za istotny wkład w rozwój pedagogiki uznaję przede wszystkim pogłębienie wiedzy z zakresu dręczenia szkolnego poprzez zaproponowane oryginalne ujęcie tego zjawiska. W związku z powyższym, niniejsza praca stanowi nową jakość na gruncie pedagogicznym.

Uważam, że wyróżnienie dwóch perspektyw analitycznych zjawiska dręczenia rówieśniczego, tj. personologicznej i procesualnej, pozwala na uporządkowanie dotychczas zgromadzonej wiedzy na jego temat. Umożliwia także identyfikację powiązań między obiema perspektywami oraz ustalenie ich mocy wyjaśniającej. Każda z omówionych orientacji, gdy jest wyizolowana, ma nieco inną nośność eksplanacyjną oraz inne implikacje praktyczne, co zostało odpowiednio skomentowane w monografii. Przede wszystkim jednak zaproponowane ujęcie zjawiska dręczenia szkolnego pozwala na lepsze i głębsze jego poznanie. W pracy zaprezentowałam także refleksję metodologiczną poświęconą metodom zbierania danych dotyczących *stricte* dręczenia rówieśniczego. Nie odnotowałam takich analiz w rodzimej literaturze przedmiotu.

Zaproponowane przeze mnie ujęcie problemowe stanowi nowy wątek rozważań i otwiera przestrzeń do dyskusji na temat interesującego mnie zjawiska.

Podpis habilitantaCA Deliousha.....

4. PREZENTACJA POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO-BADAWCZYCH

4.1. KOMPLETNY WYKAZ OPUBLIKOWANYCH PRAC NAUKOWYCH ORAZ BIBLIOMETRYCZNE WSKAŹNIKI DOKONAŃ NAUKOWYCH⁷

1.1. Publikacje naukowe w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH, ERIH Plus)⁸ (liczba prac: 16)

Po uzyskaniu stopnia doktora (liczba prac: 14):

- (P1) Tłuściak-Deliowska A. (2016). Retrospektywne spojrzenie na przemoc rówieśniczą w szkole. *Kultura i Edukacja*, 3, s. 11-32.
MNiSW₂₀₁₆ = 12 pkt
- (P2) Tłuściak-Deliowska A. (2016). School Experiences Retrospectively: Relationship between Recall of Bullying Experiences and Perception of Schools by Pedagogy Students. *The New Educational Review*, 43, 1, s. 167-178.
MNiSW₂₀₁₆ = 15 pkt
- (P3) Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., (2016). Kultura współpracy w szkole w percepcji nauczycieli szkół gimnazjalnych. *Studia Edukacyjne*, 40, s. 127-148.
MNiSW₂₀₁₆ = 13 pkt
- (P4) Tłuściak-Deliowska A. (2015). Nauczyciel a przemoc rówieśnicza wśród uczniów. *Ruch Pedagogiczny*, 3, s. 155-171.
MNiSW₂₀₁₅ = 10 pkt
- (P5) Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., (2015). Principal's behaviors and job satisfaction among middle school teachers. *The New Educational Review*, 39, 1, s. 215-225.
MNiSW₂₀₁₅ = 15 pkt
- (P6) Tłuściak-Deliowska A. (2015). O zmianie klimatu szkoły. Kilka uwag na marginesie pracy B. Preble'a i R. Gordona „Transforming School Climate and Learning. Beyond Bullying and Compliance”. *Seminare. Poszukiwania naukowe*, 2, s. 115-125.
MNiSW₂₀₁₅ = 15 pkt
- (P7) Tłuściak-Deliowska A. (2014). Interwencja rówieśników w sytuacji dręczenia szkolnego. Rola czynników kontekstowych. Implikacje praktyczne. *Studia Edukacyjne*, 32, s. 303-320.
MNiSW₂₀₁₄ = 10 pkt

⁷ Zestawienie przygotowałam według ujednoliconego wykazu czasopism naukowych z dnia 25.01.2017r.

⁸ Czasopisma sprawdzono w bazie <https://dbh.nsd.uib.no/publiseringskanaler/erihplus/index> [dostęp 30.03.17]

Podpis habilitanta *A. Deliowska*

- (P8) **Tłuściak-Deliowska A. (2014)**. O wykorzystaniu i użyteczności analizy sieci społecznych w badaniu przemocy rówieśniczej w szkole. *Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja*, 3(67), s. 147-159.
MNiSW₂₀₁₄ = 10 pkt
- (P9) **Tłuściak-Deliowska A. (2014)**. Normy grupy rówieśniczej regulujące zachowanie się w sytuacji dręczenia szkolnego. *Psychologia Wychowawcza*, 48(6), s. 25-36.
MNiSW₂₀₁₄ = 0 pkt
- (P10) **Tłuściak-Deliowska A. (2014)**. Klimat szkoły jako przedmiot badań. Wątpliwości i wyzwania. *Ruch Pedagogiczny*, 4, s. 141-152.
MNiSW₂₀₁₄ = 10 pkt
- (P11) **Tłuściak-Deliowska A. (2014)**. Dystans społeczny wobec Innych: Analiza postaw młodzieży wobec wybranych grup narodowo-etnicznych. *Człowiek Niepełnosprawność Społeczeństwo*, 4(26), s. 85-104.
[Publikacja zawiera prezentację fragmentu wyników badań z rozprawy doktorskiej]
MNiSW₂₀₁₄ = 5 pkt
- (P12) **Tłuściak-Deliowska A. (2013)**. Deklaracje postaw wobec przemocy rówieśniczej wśród gimnazjalistów. *Psychologia Rozwojowa*, 18/3, s. 75-86.
MNiSW₂₀₁₃ = 7 pkt
- (P13) **Tłuściak-Deliowska A. (2013)**. Społeczno-moralna aprobata przemocy w życiu społecznym wśród nastolatków. Relacja z badań. *Kwartalnik Pedagogiczny*, 3, s. 131-150.
[Publikacja zawiera prezentację fragmentu wyników badań z rozprawy doktorskiej]
MNiSW₂₀₁₃ = 10 pkt
- (P14) **Tłuściak-Deliowska A. (2013)**. Wybrane aspekty klimatu szkoły a postawy uczniów wobec przemocy w życiu społecznym. *Ruch Pedagogiczny*, 4, s. 77-88.
[Publikacja zawiera prezentację fragmentu wyników badań z rozprawy doktorskiej]
MNiSW₂₀₁₃ = 10 pkt
- Przed uzyskaniem stopnia doktora (liczba prac: 2):**
- (P15) Smulczyk M., **Tłuściak-Deliowska A. (2012)**. Temperament a dynamika agresji interpersonalnej. *Ruch Pedagogiczny*, 3, s. 23-31.
MNiSW₂₀₁₂ = 10 pkt
- (P16) **Tłuściak-Deliowska A. (2010)**. Klimat szkoły i jego uwarunkowania. *Ruch Pedagogiczny*, 5-6, s. 41 – 49.
MNiSW₂₀₁₀ = 10 pkt

Podpis habilitanta*A. Deliwowska*.....

1.2. Publikacje naukowe w czasopismach międzynarodowych i krajowych innych niż znajdujące się w bazach lub na liście, o których mowa w pkt. 1.1. (liczba prac: 14)

Po uzyskaniu stopnia doktora (liczba prac: 12):

- (P17) **Tłuściak-Deliowska A. (2017).** Dręczenie rówieśników jako strategia osiągnięcia własnych celów w świetle badań nad społeczną dominacją i działaniami przymuszającymi. *Rozprawy Społeczne (po recenzjach, oczekuje na publikację)*.
MNiSW₂₀₁₇ = 8 pkt
- (P18) **Tłuściak-Deliowska A. (2017).** Unity of purpose is not enough? The importance of teachers collaboration in school: Some reflections based on a case study. *Journal of Modern Science*, 1(32), s. 45-62.
MNiSW₂₀₁₇ = 9 pkt
- (P19) **Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., (2016).** Wartości w organizacji szkolnej z perspektywy nauczycieli szkół gimnazjalnych. *Przegląd Pedagogiczny*, nr 2, s. 126-137.
MNiSW₂₀₁₆ = 8 pkt
- (P20) **Tłuściak-Deliowska A., (2016).** Wykorzystanie metody sytuacyjnej w przygotowaniu nauczycieli do radzenia sobie z przemocą rówieśniczą wśród uczniów. *Nauczyciel i Szkoła*, 60(2), 241-256.
MNiSW₂₀₁₆ = 6 pkt
- (P21) **Tłuściak-Deliowska A. (2016).** Moralność i bullying. Edukacja charakteru podstawowym elementem w rozwiązaniu problemu dręczenia rówieśniczego w szkole? *Studia z Teorii Wychowania*, 7, 1(14), s. 169-193.
MNiSW₂₀₁₆ = 8 pkt
- (P22) **Tłuściak-Deliowska A. (2015).** Retrospective Recall of School Bullying by Prospective Teachers and Their Current Beliefs about School Violence. *International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies*, 2(2), s. 23-35.
MNiSW₂₀₁₅ = 0 pkt
- (P23) **Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., (2014).** Nauczyciele gimnazjum o sobie i swoim zawodzie. *Kwartalnik Edukacyjny*, 77, s. 14-23.
MNiSW₂₀₁₄ = 4 pkt
- (P24) **Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., Strutyńska E., (2014).** Szkoła w perspektywie organizacyjnej. Przegląd wybranych typologii kultur organizacyjnych. *Zarządzanie i Edukacja*, 94, s. 63-85.
MNiSW₂₀₁₄ = 6 pkt

Podpis habilitanta A. Deliowska

(P25) **Tłuściak-Deliowska A. (2014).** Przekonania normatywne gimnazjalistów dotyczące przemocy rówieśniczej. *Szkoła Specjalna*, 1(272), s. 18-29.

MNiSW₂₀₁₄ = 5 pkt

(P26) **Tłuściak-Deliowska A. (2013).** Zaangażowanie gimnazjalistów w przemoc rówieśniczą. Rola bliskich przyjaźni. *Wychowanie na co Dzień*, 6(237), 3-7.

MNiSW₂₀₁₃ = 5 pkt

(P27) **Tłuściak-Deliowska A. (2013).** Bullying uprzedzeniowy i jego rodzaje. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 8, s. 16-21.

MNiSW₂₀₁₃ = 4 pkt

(P28) **Tłuściak-Deliowska A. (2013).** Psychospołeczne korelaty i predyktory zachowań agresywnych dzieci i młodzieży. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, 3, s. 20-26.

MNiSW₂₀₁₃ = 4 pkt

Przed uzyskaniem stopnia doktora (liczba prac: 2):

(P29) **Tłuściak-Deliowska (2012).** Funkcje internetu w kreowaniu zachowań agresywnych wśród młodzieży. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*. 8/2012, s. 30-34.

MNiSW₂₀₁₂ = 4 pkt

(P30) **Tłuściak – Deliowska A. (2011).** Klimat szkoły wedle koncepcji Szkoły Promującej Zdrowie. *Szkoła Specjalna*, 5, s. 364 – 370.

MNiSW₂₀₁₁ = 5 pkt

1.3. Monografie naukowe po uzyskaniu stopnia doktora (liczba prac: 2)

(P31) **Tłuściak-Deliowska A. (2017).** *Dręczenie szkolne. Społeczno-pedagogiczna analiza zjawiska*. Warszawa: Wydawnictwo APS, ss. 206.

[praca wskazana jako osiągnięcie habilitacyjne]

MNiSW₂₀₁₇ = 20 pkt

(P32) **Dernowska U., Tłuściak-Deliowska A. (2015).** *Kultura szkoły. Studium teoretyczno-empiryczne*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls, ss. 154.

MNiSW₂₀₁₅ = 20 pkt

1.4. Rozdziały w książkach (liczba prac: 6)

Po uzyskaniu stopnia doktora (liczba: 5):

(P33) **Tłuściak-Deliowska A. (2016).** *The role of teachers' support in middle school students achievement and school satisfaction*, In: *European Pedagogy Forum 2016 "Reflexion of pedagogy and psychology"*, vol. VI., (s. 93-101). Hradec Kralove, Czech Republic. Edit, Published by: MAGNANIMITAS. ISBN: 978-80-87952-16-0.

MNiSW₂₀₁₆ = 5 pkt

Podpis habilitantaA. Deliowska.....

(P34) Tłuściak-Deliowska A. (2016). *Kreowanie kultury współpracy i współbycia na rzecz przeciwdziałania przemocy szkolnej*, [w:] G. Kryk, K. Solich, I. Konopnicka (red.), *Idea współbycia i współdziałania w edukacji dzieci i młodzieży. Teoria i praktyka* (s. 135-144). Racibórz: Wydawnictwo PWSZ w Raciborzu.

MNiSW₂₀₁₆ = 4 pkt

(P35) Dernowska U., Tłuściak-Deliowska A. (2016). *Dialog w szkole – „uczącej się społeczności”*. *Kilka uwag na temat Open Classroom*. W: D. Jankowska, M. Grzelak-Klus (red.), *Pedagogika dialogu. Dialog jako droga rozumienia i samorozumienia*. (s. 192-202). Warszawa: Wydawnictwo APS.

MNiSW₂₀₁₆ = 4 pkt

(P36) Tłuściak-Deliowska A. (2016). *Percepcja wybranych elementów kultury współpracy w szkole a satysfakcja zawodowa nauczycieli małych szkół gimnazjalnych*. W: R. Pęczkowski (red.), *Nauczyciel i uczeń w przestrzeni małej szkoły. Seria: Oblicza małej szkoły w Polsce i na świecie*, tom 3 (s. 82-92). Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.

MNiSW₂₀₁₆ = 4 pkt

(P37) Tłuściak-Deliowska A. (2015). *Bullying versus cyberbullying. Rola uczniów - świadków w analizowanych formach przemocy rówieśniczej*. W: J. Bednarek, A. Andrzejewska (red.), *Cyberprzestrzeń Człowiek Edukacja. Dylematy społeczności cyfrowej*, tom 2 (s.123-136). Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.

MNiSW₂₀₁₅ = 4 pkt

Przed uzyskaniem stopnia doktora (liczba: 1)

(P38) Tłuściak – Deliowska A. (2011). *Profilaktyka agresji i przemocy w szkole – aspekty praktyczne oraz propozycje aktywności na godzinę wychowawczą*. W: Korczak, J. (red.) *Propozycje szkolnej profilaktyki zachowań patologicznych dzieci i młodzieży* (s. 53-70).

Warszawa: ASPRA-JR.

MNiSW₂₀₁₁ = 4 pkt

1.5. Opublikowane recenzje oraz sprawozdania (liczba prac: 3)

(S1) Tłuściak-Deliowska A. (2016). Sprawozdanie z 14th European Congress of Psychology (ECP) „Linking technology and psychology: Feeding the mind, energy for life” Mediolan, 7-10 lipca 2015. *Przegląd Psychologiczny*, 1, s. 117-120.

(R1) Tłuściak-Deliowska A. (2015). Recenzja książki Renaty Kaczmarek „Praca domowa a rozwój poznawczy uczniów gimnazjum”. *Ruch Pedagogiczny*, 2, s. 125-127.

Podpis habilitanta A. Deliowska

- (R2) **Tłuściak-Deliowska A. (2013)**, Przestrzeń wirtualna jako obszar zachowań aspołecznych (recenzja książki Jacka Pyżalskiego, „Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży”). *Wychowanie na co Dzień*, 10-11(241-242), 57-58.

BIBLIOMETRYCZNE WSKAŹNIKI DOKONAŃ NAUKOWYCH

Stan na dzień 23.05.2017

Dla całości dorobku naukowego

- a. Całkowita liczba publikacji opublikowanych lub przyjętych do druku: 38
- b. Liczba publikacji po uzyskaniu stopnia naukowego doktora: 33
- c. Impact Factor według listy JCR: 0
- d. Całkowita liczba punktów wg MNiSW⁹: 303 (po uzyskaniu stopnia doktora: 270)

Łączna liczba cytowań publikacji

- a. Według bazy Publish or Perish / Google Scholar: 10
- b. Według wyliczeń własnych (bez autocytowań)¹⁰: 17
- c. Indeks Hirscha według bazy Publish or Perish / Google Scholar: 2

4.2. AKTYWNY UDZIAŁ W MIĘDZYNARODOWYCH I KRAJOWYCH KONFERENCJACH TEMATYCZNYCH, SEMINARIACH I WARSZTATACH

Wystąpienia na konferencjach o zasięgu międzynarodowym (w tym zagraniczne) (liczba: 9)

- (K1) **Tłuściak-Deliowska A. (2017)**, „Retrospective Recall of School Bullying by Prospective Teachers” (referat), World Anti-Bullying Forum, 7-9 May 2017, Stockholm, Szwecja.
- (K2) **Tłuściak-Deliowska A. (2016)**, “The role of teachers’ support in middle school students achievement and school satisfaction” (referat), International Scientific Conference European Pedagogy Forum, vol. VI, “Reflexion of pedagogy and psychology”, November 28-December 2, 2016, Hradec Kralove, Czechy.
- (K3) **Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., (2016)**, “Middle School Teachers’ Perceptions of School Culture. Preliminary Study in Poland” (referat), The European Conference on Educational Research (ECER 2016), 23-26 August 2016, University College Dublin, Irlandia.

⁹ Punkty liczyłam według punktów zgodnie z rokiem opublikowania.

¹⁰ Cytowania obliczyłam na podstawie analizy informacji dotyczących cytowań poszczególnych tekstów znalezionych w różnych wyszukiwarkach (np. Google, Google Scholar) i bazach danych (np. program Publish or Perish, ResearchGate) z wyłączeniem autocytowań.

Podpis habilitanta *CA. Deliowska*

- (K4) **Tłuściak-Deliowska A. (2016)**. "Unity of purpose is not enough? The importance of teachers' collaboration in school: some reflections based on a case study" (referat), 3rd International Academic Conference "«Good practices» and Quality in Children, Adolescent and Adult Education", 20 kwietnia 2016, Józefów, Polska.
- (K5) **Tłuściak-Deliowska A. (2015)**, "Young Adults' Recall of School Bullying: Perception of School and Teachers" (referat), The XXth Workshop Aggression: Future Challenges of Aggression Research, 19-21 November, Linz, Austria.
- (K6) **Tłuściak-Deliowska A. (2015)**, "Retrospective Recall of School Bullying among Prospective Teachers and Their Current Beliefs about School Violence" (referat), The 14th European Congress of Psychology, 6-10 July, University of Milano – Bicocca, Milan, Włochy.
- (K7) **Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., (2015)**, „Cultural Profiles of Middle Schools. Comparative Point of View" (poster), The 14th European Congress of Psychology, 6-10 July, University of Milano – Bicocca, Milan, Włochy.
- (K8) **Tłuściak-Deliowska A. (2014)**, „The Role of Bystanders in Bullying Situations among Middle-School Students" (referat), XXXVII CICA Conference "Conflict and Aggression. Developmental and Social Conditions, 22-25.06.2014, Zielona Góra, Polska.
- (K9) **Tłuściak-Deliowska A., (2014)**, „Percepcja wybranych elementów kultury współpracy w szkole a satysfakcja zawodowa nauczycieli małych szkół gimnazjalnych" (referat), Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Mała Szkoła w Polskiej i Europejskiej Przestrzeni Edukacyjnej. Stan Aktualny i Perspektywy Rozwoju", 20-21.10.2014, Rzeszów, Polska.

Wybrane wystąpienia na konferencjach krajowych (liczba: 12)

- (K10) **Tłuściak-Deliowska A. (2017)**, „Dręczenie rówieśnicze jako socjopedagogiczny problem okresu adolescencji: personologiczne i procesualne ujęcie zjawiska" (referat). I Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Młodzież jako przedmiot i podmiot badań pedagogicznych", 6-7.04.2017, UAM, Poznań.
Moderowanie sekcji: B III Zachowania ryzykowne młodzieży.
- (K11) **Tłuściak-Deliowska A. (2016)**, „Refleksyjny uczeń wobec przemocy rówieśniczej" (referat). II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Codziennność jako wyzwanie edukacyjne «Refleksyjność wobec codzienności»", 23.11.2016, UWr, Wrocław.

Podpis habilitanta A. Deliowska

- (K12) **Tłuściak-Deliowska A. (2016)**, „Wymiar moralny dręczenia szkolnego, czyli o potrzebie edukacji charakteru” (referat), IX Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny „Ku życiu wartościowemu Idee - koncepcje – praktyki”, 21-23.09.2016, Białystok.
- (K13) **Tłuściak-Deliowska A., Dernowska U., (2016)**, „Wartości w organizacji szkolnej z perspektywy nauczycieli szkół gimnazjalnych” (referat), IX Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny „Ku życiu wartościowemu Idee - koncepcje – praktyki”, 21-23.09.2016, Białystok.
- (K14) **Tłuściak-Deliowska A. (2015)**, „Zapobieganie i ograniczanie przemocy rówieśniczej w szkole: Sprawiedliwość naprawcza jako element kreowania kultury współpracy i współżycia” (poster). Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Sprawiedliwość naprawcza jako wyzwanie dla współczesnego ładu społecznego”, 2.12.2015, APS, Warszawa.
- (K15) **Tłuściak-Deliowska A. (2015)**, „Normy grupy rówieśniczej a zachowania agresywne w szkole” (referat). Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wychowanie do życia wartościowego jednostki i wspólnoty”, 19-20.10.2015, UKW Bydgoszcz - UMK Toruń.
- (K16) **Tłuściak-Deliowska A. (2015)**, „Retrospektywne spojrzenie na przemoc rówieśniczą w szkole” (referat), IV Transdyscyplinarne Sympozjum Badań Jakościowych, 27-30.05.2015, UAM Poznań.
- (K17) **Dernowska U., Tłuściak-Deliowska A., (2015)**, „Jak badać kulturę szkoły?” (referat), IV Transdyscyplinarne Sympozjum Badań Jakościowych, 27-30.05.2015, UAM, Poznań.
- (K18) **Tłuściak-Deliowska A. (2015)**, „Gry komputerowe a agresywne i prospołeczne zachowania dzieci i młodzieży szkolnej” (referat). II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Cyberprzestrzeń i światy wirtualne – mistrz i uczeń w cyfrowym świecie”, 25.05.2015, APS, Warszawa.
- (K19) **Dernowska U., Tłuściak-Deliowska A., (2014)**, „Kultura współpracy w szkole jako czynnik warunkujący sukces zawodowy nauczyciela” (referat). XXVII Forum Pedagogów „Sukces jako zjawisko edukacyjne”, 24-25.10.2014, UWr, Wrocław.
- (K20) **Tłuściak-Deliowska A. (2014)**, „Bullying versus cyberbullying. Rola uczniów-świadków” (referat). I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Cyberprzestrzeń i światy wirtualne. Konsekwencje osobowe, społeczne i kulturowe”, 24.04.2014, APS, Warszawa.
- (K21) **Tłuściak-Deliowska A. (2013)**, „Relacje interpersonalne i satysfakcja ze szkoły a aprobata przemocy w życiu społecznym przez nastolatków” (poster), VIII Zjazd Pedagogiczny Edukacja –Inkluzja –Różnice, 19-21.09.2013, UG, Gdańsk.

Udział w seminariach, warsztatach i szkoleniach

2017: udział w Ogólnopolskim Seminarium Naukowym „Stan i kierunki rozwoju dydaktyki ogólnej” zorganizowanym przez Wydział Studiów Edukacyjnych UAM, 03.02.2017, Poznań.

2016: udział w konferencji „Nauczyciel wspierający i wspierany. Rola umiejętności interpersonalnych w pracy nauczyciela” zorganizowanej pod patronatem Ogólnopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, 16.12.2016, Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa.

2014: uczestniczyłam w Letnich Warsztatach Analitycznych zorganizowanych przez Akademię Górniczo-Hutniczą oraz Predictive Solutions w ramach programu ARIADNA. Zakres warsztatów: „Wprowadzenie do modelowania równań strukturalnych z programem IMB SPSS AMOS” (16 h), 15-16.09.2014, Kraków.

2014: udział w XV Seminarium w cyklu Badania Naukowe „Wizualizacja danych i wyników badań naukowych” (6 h), organizator: Centrum Promocji Informatyki, 13.11.2014, Warszawa

2014: uczestniczyłam w warsztatach metodologicznych pt. „Komputerowa analiza danych jakościowych” (6 h) odbywających się w ramach III Transdyscyplinarnego Sympozjum Badań Jakościowych, organizator: Uniwersytet Zielonogórski, 07.09.2014, Zielona Góra.

2013: uczestniczyłam w Austriacko-Polskim Forum „Skuteczne metody przeciwdziałania przemocy w szkole”, organizator: Austriackie Forum Kultury w Warszawie oraz Stowarzyszenie „Bliżej Dziecka”, 02.12.2013, Warszawa.

4.3. PROJEKTY BADAWCZE

2017-2018: Kierownik projektu nr BSTP 9/17 – I WNP APS „Dręczenie szkolne z perspektywy uczniów”.

2017-2018: Wykonawca w projekcie nr BSTP 7/17- I WNP APS „Kapitał naukowy polskich uczniów – identyfikacja i uwarunkowania. Badania pilotażowe”.

2017-2018: Główny wykonawca w projekcie nr BSTP 16/17 – I WNP APS „Ocenianie kształtujące a relacje interpersonalne w szkole”.

2015-2016: Główny wykonawca w projekcie nr BSTP 21/15 – I WNP APS „Kultura szkoły a osiągnięcia dydaktyczne uczniów – studium porównawcze dwóch szkół gimnazjalnych”.

Podpis habilitanta *A. Deliuska*

2015-2014: Kierownik projektu nr BSTM 6/14 – I WNP APS pt. „Doświadczenia studentów kierunków pedagogicznych związane z przemocą rówieśniczą w szkole a aktualne postawy wobec zjawiska dręczenia szkolnego”

2013-2014: Główny wykonawca w projekcie nr BSTP 16A/13-I WNP APS pt. „Adaptacja i weryfikacja narzędzi do badań wybranych elementów kultury szkoły”

2012-2013: Kierownik projektu nr BSTP 3/11 – III WNP APS „Przekonania normatywne grupy rówieśniczej a deklarowane zachowanie uczniów w sytuacjach znęcania się (bullyingu) w szkole”

4.4. WSPÓŁPRACA NAUKOWA Z ZAGRANICZNYMI ORAZ KRAJOWYMI OŚRODKAMI NAUKOWYMI I AKADEMICKIMI

OŚRODKI ZAGRANICZNE

2015: zostałam członkiem zespołu, który nawiązał współpracę z Prof. Louise Archer z King's College London. Przedmiotem współpracy jest zagadnienie kapitału naukowego uczniów. W ramach współpracy zorganizowano gościnny wykład Prof. Louise Archer pt. „Engaging students with science through a <<science capital approach>>”, który odbył się 13 października 2016 roku w Akademii Pedagogiki Specjalnej.

2014: wzięłam udział w Erasmus Staff Exchange Programme – Katholieke Hogeschool Limburg, Hasselt, Belgia. Zrealizowany autorski program zajęć: Bullying in Schools, Perception of School Climate and Approval of Violence in Social Life among Adolescents. Uczestniczyłam w międzynarodowym tygodniu “Over the frontiers”.

2013: nawiązałam współpracę z Prof. Stevem Gruenertem z Indiana State University (USA), która trwa do dnia dzisiejszego. Przedmiotem współpracy są badania kultury szkoły. Efektem dotychczasowej współpracy jest adaptacja narzędzia School Culture Survey - Teacher Form (SCS-TF, S. Gruenert, J. Valentine, 1998) dokonana przeze mnie oraz dr Urszulę Dernowską (APS). W ramach współpracy z prof. Stevem Gruenertem przygotowano także wspólny artykuł (aktualnie w recenzjach) oraz wystąpienie na konferencję ECER 2017 (European Conference on Educational Research).

Podpis habilitantaA. Deliuska.....

OŚRODKI KRAJOWE

2016: nawiązanie współpracy z dr Pauliną Ratajczak z UAM w Poznaniu. Planowane jest przygotowanie wspólnej monografii dotyczącej środowiska społeczno-wychowawczego klasy szkolnej.

2016: nawiązanie współpracy z dr Moniką Czyżewską z APS. Efektem jest wspólnie realizowany projekt badawczy finansowany ze środków na badania statutowe APS dotyczący oceniania kształtującego i relacji interpersonalnych w szkole.

2015: zostałam członkiem zespołu badawczego zajmującego się problematyką kapitału naukowego polskich uczniów. Zespół skupia osoby z Akademii Pedagogiki Specjalnej (prof. dr hab. Rafał Piwowarski, dr Ewa Dąbrowa, dr Sylwia Galanciak) oraz z Centrum Nauki Kopernik (dr Ilona Łowiecka-Tańska). Efektem współpracy jest przygotowany projekt badawczy złożony do konkursu OPUS Narodowego Centrum Nauki (kierownik projektu Prof. dr hab. Rafał Piwowarski, APS). Aktualnie realizowane są badania pilotażowe.

2013: nawiązanie współpracy z dr Urszulą Dernowską z Katedry Dydaktyki APS. Efektem współpracy są dwa wspólnie zrealizowane projekty badawcze dotyczące kultury szkoły, kilka wspólnych publikacji oraz wystąpień konferencyjnych.

2010: zostałam członkiem Zespołu Badań nad Socjalizacją i Agresją kierowanego przez prof. dr hab. Adama Frączka (IPS APS). Zespół zajmuje się socjalizacyjnymi uwarunkowaniami kształtowania się orientacji aspołecznych i agresji interpersonalnej.

4.5. CZŁONKOSTWO W ORGANIZACJACH I TOWARZYSTWACH NAUKOWYCH

Od 2017: Członek zwyczajny the International Bullying Prevention Association.

Od 2016: Członek Zespołu Pedagogiki Młodzieży działającego przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN. Oficjalne powołanie miało miejsce podczas drugiego posiedzenia Zespołu w dniu 28.02.2017 roku. Członek zespołu roboczego "Młodzież i jej problemy w środowisku edukacyjnym".

Od 2013: Członek Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego (Oddział Warszawski). 2014-2017 Członek Komisji Rewizyjnej PTP (oddziału Warszawskiego). Od 2017 członek Koła Młodych Naukowców PTP oraz członek Zespołu Koordynującego prace KMN PTP.

Podpis habilitanta A. Deliovska

4.6. UDZIAŁ W KOMITETACH REDAKCYJNYCH I RADACH NAUKOWYCH CZASOPISM

2016: przyjąłem zaproszenie od Prof. Dr Mourada Ali Eissa (The AREES University, USA) do zespołu redagującego czasopismo naukowe The International Journal of Psycho-Educational Sciences (IJPEs, ISSN: 2325-775X). <https://arees.org/journal/editorial-board/>

Od 2015: Członek redakcji Journal of Psychological Sciences (ISSN 2379-0121).

4.7. RECENZOWANIE PUBLIKACJI W CZASOPISMACH MIĘDZYNARODOWYCH I KRAJOWYCH ORAZ RECENZOWANIE PROJEKTÓW BADAWCZYCH

Recenzje dla czasopism naukowych:

1 recenzja dla East European Politics & Societies and Cultures (EEPS) (2017)

1 recenzja dla Current Issues in Personality Psychology (2017)

1 recenzja dla kwartalnika Edukacja (2017)

1 recenzja dla Wiadomości Statystycznych (2016)

Recenzje grantów badawczych:

1 recenzja projektu badawczego dla The Harry Frank Guggenheim Foundation (2016)

2 recenzje projektów badawczych w ramach wewnętrzuczelnianych konkursów (2014, 2016)

Recenzje prac dyplomowych: 31

4.8. NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWĄ

2016: Nagroda Rektora APS za osiągnięcia naukowe (zespołowa, III stopnia)

2015: Nagroda Rektora APS za aktywność badawczą i publikacyjną (zespołowa, II stopnia)

5. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

PROMOTOR POMOCNICZY W PRZEWODACH DOKTORSKICH

Promotor pomocniczy w przewodzie dr Renaty Gardian Miałkowskiej, w dziedzinie nauki społecznej, w dyscyplinie pedagogika. Temat: „Socjalizacyjne i wychowawcze uwarunkowania prostytucji mężczyzn”. Promotor główny: Prof. dr hab. Jerzy Kwaśniewski (UW). Rada Wydziału Nauk Pedagogicznych APS nadała stopień doktora 25.11.2015r.

Podpis habilitanta *A. Deliuska*

Aktualnie udzielam konsultacji mgr Annie Boćkowskiej (APS) przygotowującej się do otwarcia przewodu doktorskiego na temat przemocy rówieśniczej wobec dziewcząt.

LISTA WYPROMOWANYCH PRAC DYPLOMOWYCH

Wypromowane prace dyplomowe (licencjackie): 19

Imię i nazwisko	Tytuł pracy	Data obrony
Sylwia Mućka	Bajki „stare” i „nowe”. Analiza występowania wątków agresji i przemocy w fabułach	10.2015
Izabela Fronc	Obrazy zachowań agresywnych w filmach animowanych	10.2015
Natalia Piwońska	Cyberbullying jako nowa forma przemocy rówieśniczej. Analiza rozwiązań profilaktycznych	06.2015
Małgorzata Michalska	Dysleksja w Polsce i Wielkiej Brytanii. Analiza porównawcza metod pracy z uczniem dyslektycznym w szkole	06.2015
Katarzyna Matusiak	Sprawca i ofiara przemocy rówieśniczej w percepcji gimnazjalistów	06.2015
Małgorzata Kolos	Filmy animowane a problemy z zachowaniem dzieci w opiniach rodziców	06.2015
Aleksandra Domagała	Wartości cenione przez nastolatków	06.2015
Karolina Belka	Płeć a zachowania agresywne uczniów w opiniach nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej	06.2015
Katarzyna Zakrzewska	Płeć a zachowania agresywne wśród uczniów gimnazjum	06.2015
Daria Wojciechowska	Opinie uczniów gimnazjum na temat sposobów zapobiegania cyberprzemocy	06.2015
Sylwia Sanocka	Nauczyciel w opiniach uczniów wyższych klas szkoły podstawowej i gimnazjum	06.2015
Marzena Olszewska	Agresja i przemoc w grach komputerowych w opiniach gimnazjalistów	06.2015
Ewelina Murat	Metody aktywizujące w percepcji nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej	06.2015
Paulina Młot	Przemoc rówieśnicza w starszych klasach szkoły podstawowej w percepcji uczniów – ofiar przemocy	06.2015
Honorata Leśniak	Odrzucenie rówieśnicze w klasie szkolnej. Analiza edukacyjnych działań zapobiegawczych i pomocowych	06.2015
Małgorzata Łaska	Pełnosprawny sprawca i niepełnosprawna ofiara bullyingu w opinii nauczycieli szkoły podstawowej	06.2015
Magdalena Gizka	Zachowania agresywne uczniów w percepcji nauczycieli gimnazjum	06.2015
Luiza Gierwatowska	Gry komputerowe a zachowania agresywne dzieci w opiniach nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej	06.2015
Ewelina Frelek	Nadużywanie alkoholu w rodzinie a zachowania agresywne uczniów w opiniach nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej	06.2015

Aktualnie prowadzone prace dyplomowe (licencjackie): 15

Aktualnie prowadzone prace dyplomowe (magisterskie; w trybie indywidualnym): 2

Podpis habilitanta *A. Deliuska*

WYKAZ PROWADZONYCH ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Rok akademicki	Zajęcia	Forma zajęć	Wymiar godzin
2016/2017	Problem przemocy, znęcania się i wykluczenia w szkole (studia stacjonarne)	ćwiczenia	30
	Problem przemocy, znęcania się i wykluczenia w szkole (studia niestacjonarne)	ćwiczenia	15
	Dydaktyka pracy w szkole na I i II poziomie edukacyjnym (studia podyplomowe)	ćwiczenia	10
	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	30
	Podstawy dydaktyki (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Seminarium dyplomowe 2 i złożenie pracy (studia stacjonarne)	seminarium	60
	Seminarium dyplomowe 1 (studia niestacjonarne)	seminarium	30
	Seminarium dyplomowe 2 i złożenie pracy – tryb indywidualny (studia niestacjonarne)	seminarium	
2015/2016	Problem przemocy, znęcania się i wykluczenia w szkole (studia stacjonarne)	ćwiczenia	30
	Problem przemocy, znęcania się i wykluczenia w szkole (studia niestacjonarne)	ćwiczenia	15
	Dydaktyka pracy w szkole na I i II poziomie edukacyjnym (studia podyplomowe)	ćwiczenia	10
	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	30
	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Podstawy dydaktyki (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Klimat szkoły – współtworzenie bezpiecznej i przyjaznej placówki edukacyjnej (fakultet; studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Seminarium dyplomowe 1 (studia stacjonarne)	seminarium	30
	Seminarium dyplomowe 1 – tryb indywidualny (studia niestacjonarne)	seminarium	
2014/2015	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	30
	Dydaktyka (studia niestacjonarne)	Ćwiczenia	15
	Podstawy dydaktyki (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Dydaktyka pracy w szkole na I i II poziomie edukacyjnym (studia podyplomowe)	ćwiczenia	10
	Seminarium dyplomowe 2 i złożenie pracy (studia stacjonarne)	seminarium	60
2013/2014	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	30
	Dydaktyka (studia niestacjonarne)	wykład	24
	Dydaktyka (studia niestacjonarne)	ćwiczenia	15
	Podstawy dydaktyki (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Seminarium dyplomowe 1 (studia stacjonarne)	seminarium	30
2012/2013	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	30
	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Dydaktyka (studia niestacjonarne)	ćwiczenia	40

Podpis habilitanta *A. Deliuska*

	Dydaktyka (studia niestacjonarne)	ćwiczenia	10
2011/2012	Kultura szkoły (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	30
	Dydaktyka (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15
	Dydaktyka (studia niestacjonarne)	ćwiczenia	40
	Dydaktyka (studia niestacjonarne)	ćwiczenia	10
	Kultura szkoły (studia stacjonarne)	ćwiczenia	15

W roku akademickim 2016/2017 jestem koordynatorem USOS przedmiotu „Dydaktyka” na studiach stacjonarnych I stopnia.

W semestrze zimowym b.r. akademickiego prowadziłam konwersatorium dotyczące problematyki dręczenia szkolnego (*school bullying*) dla studentów z programu Erasmus+ w ramach zajęć koordynowanych przez dr Magdalenę Rowicką pt. Sources and Prevention of Aggression in Schools.

Prowadzone przeze mnie zajęcia są przez studentów wysoko oceniane w wielu obszarach, czego potwierdzeniem są punktowe wyniki ankiet ewaluacyjnych uzupełniane o liczne pozytywne komentarze (dostępne w uczelnianym systemie USOS).

OPRACOWANIA DYDAKTYCZNE

2015: Wystąpienie na spotkaniu zorganizowanym przez Uczelniany Zespół ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w APS. Temat spotkania: „Nowe metody i formy kształcenia ludzi dorosłych w procesie studiowania”

2014: Opracowanie materiałów dotyczących wskazań dydaktycznych do pracy ze studentami w obszarze realizowania i sposobów pomiaru efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

6. DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZUJĄCA NAUKĘ I SPOŁECZNA

2016: przeprowadzenie spotkań z nauczycielami dwóch szkół gimnazjalnych w Warszawie w celu popularyzacji wyników badań kultury i klimatu szkoły gimnazjalnej. Przeprowadzenie zajęć warsztatowych nt. wartości (konkurujących) w kulturze organizacyjnej szkoły.

Od czerwca 2016: Członek Zarządu Fundacji EDUSA

Pełnienie obowiązków wychowawcy w placówce wsparcia dziennego (w ramach Projektu „Akademia Dzieci i Młodzieży”, wrzesień 2016).

Współpraca w zakresie opracowania raportu z badań (Adamczyk M., Adamczyk A., „Fonoholizm. Ciemna strona mocy”. Warszawa 2016, ss. 67).

Podpis habilitanta *CA Deliwowska*

WYKAZ PRZYWOŁANYCH PRAC

- Bauman S., Del Rio A. (2005). Knowledge and Beliefs about Bullying in Schools: Comparing Pre-Service Teachers in the United States and the United Kingdom. *School Psychology International*, 26(4), 428-442
- Brankovic N., Rodić V. Kostović S. (2012). Determination of Indicators of School Culture in Primary Schools. *The New Educational Review*, 29(3), 45-53.
- Butucha K.G. (2013). School type and school setting differences in teachers' perceptions of school culture. *International Journal of Education and Research*, 1, 12, 1-12.
- Ellis T.I., (1988). *School Climate. Research Roundup*, 4, 2.
- Gruenert S. (1998). *Development of a school culture survey*. Unpublished doctoral dissertation, University of Missouri, Columbia.
- Gumuseli A.I., Eryilmaz A., (2011). The Measurement of Collaborative School Culture (CSC) on Turkish Schools, *New Horizons in Education*, 59, 2, 13-26.
- Konarzewski K. (2000). *Jak uprawiać badania oświatowe. Metodologia praktyczna*. Warszawa: WSiP.
- Kulesza M. (2011). *Klimat szkoły a zachowania agresywne i przemocowe uczniów*. Łódź: Wydawnictwo UŁ.
- Kuperminc G. P., Leadbeater B. J., Emmons C., Blatt S. J. (1997). Perceived school climate and difficulties in the social adjustment of middle school students. *Applied Developmental Science*, 1(2), 76-88.
- Łobocki M. (2007). *Wprowadzenie do metodologii badań pedagogicznych*, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Olweus D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Malden, MA: Blackwell Publishing.
- Rigby K. (2010). *Przemoc w szkole. Jak ją ograniczyć. Poradnik dla rodziców i pedagogów*. Tłum. R. Mitoraj, Kraków: Wydawnictwo UJ.
- Rigby K., Slee P. (1991). Bullying among Australian school children: Reported behavior and attitudes towards victims. *Journal of Social Psychology*, 131, 615-627.
- Salmivalli C., Lagerspetz K., Bjorkvist K., Osterman K., Kaukiainen A. (1996). Bullying as a Group Process: Participants Roles and Their Relation to Social Status within the Group. *Aggressive Behavior*, 22, 1-15.
- Salmivalli, C., Voeten, M. (2004). Connections between attitudes, group norms, and behavior in bullying situations. *International Journal of Behavior Development*, 28(3), 246-258.
- Yoneyama S., Rigby K. (2006). Bully/Victim students & classroom climate. *Youth Studies Australia*, 25 (3), 34-41.